

Stockholm 2022-02-10

Till Socialutskottet:

Acko Ankarberg Johansson, ordförande
Kristina Nilsson, vice ordförande
Cecilia Back, kanslichef
Elin Nyberg, utskottshandläggare

Angående regeringens proposition (prop. 2021/22:72) Ökad kontinuitet och effektivitet i vården – en primärvårdsreform

Svenska Läkaresällskapet (SLS) och Svensk Förening för Allmänmedicin (SFAM) anser att regeringens proposition (prop. 2021/22:72) Ökad kontinuitet och effektivitet i vården – en primärvårdsreform, med målsättningen om en stärkt primärvård med ökad tillgänglighet, delaktighet och kontinuitet dels kommer att gynna den enskilda patienten i form av en god, nära och samordnad vård dels gynna samhällsekonomin genom att offentliga medel används på ett effektivt och rättvist sätt.

Att den svenska primärvården behöver reformeras står klart, vilket bland annat ett flertal offentliga utredningar de senaste åren kommit fram till. Sverige har en förhållandevis låg andel specialister i allmänmedicin jämfört med flera OECD-länder, vilket framgår av OECD statistik från 2018.¹ Sett ur ett internationellt perspektiv har Sverige även en låg andel som har en ordinarie vårdkontakt som de vanligtvis går till för sin vård. Det framgår av den s.k. IHP-studien som genomförs i tio länder varje år med något olika inriktning, och där den svenska delen görs av Myndigheten för vård- och omsorgsanslys. Av undersökningen 2020 som undersöker allmänhetens (befolkningen 18 år och äldre) upplevelser av hälso- och sjukvården, framgår att det i Sverige är 35 procent som svarar att de har en sådan ordinarie kontakt, medan det i övriga länder i undersökningen är mellan 80 och 98 procent.²

Antalet nätläkarbesök hos privata aktörer ökar stadigt och med det kostnaderna för patientens hemregion. Privata nätläkarbolag som tenderar att locka patienter med mindre komplexa vårdbehov leder till att man riskerar snedvridna prioriteringar och en urholkning av resurserna hos en redan ansträngd och otillräcklig primärvård. På systemnivå riskerar vi att få en än mer fragmentiserad och onödigt dyr primärvård.

Det svensk sjukvård framför allt brottas med i dag är bristen på kontinuitet. Ett separat system för det man kallar "digital kronikervård" leder sannolikt till ytterligare fragmentering och dränering av resurser, vilket i sin tur gör att sköra patienter med stora och komplexa vårdbehov drabbas negativt.

¹ Health Care Resources: Physicians by categories <https://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=30173>

² [Vården ur befolkningens perspektiv 2020 En jämförelse mellan Sverige och tio andra länder](#). Myndigheten för vård och omsorgsanlys (2021).

Den "digitala kronikervården" kommer aldrig att kunna ha en helhetssyn på patienten om inte den digitala vården kombineras med fysisk närvaro i den region där vårdgivaren har patienter. Avsaknaden av en kombination med digital och fysisk vård leder ofrånkomligen till att den digitala vårdgivaren avsägar sig ansvaret och i stället hänvisar till den fysiska vårdcentralen när patienten blir sjukare och enbart digital vård inte längre är tillräcklig.

Vi anser att det är av största vikt att digital och fysisk vård integreras, se bland annat [SLS remissvar rörande Digifysiskt vårdval SOU 2019:42](#). Arbetet bör ske systematiskt och under ett längre tidsperspektiv för att nå målet med att öka tillgängligheten för patienten. Digitaliseringen kommer att innebära förändring i läkares arbetssätt som behöver förädlas av krav på utbildning och fortbildning samt ökade kostnader initialt i samband med implementeringen.

Parallellt med implementeringen av digitala vårdformer behövs det skapas förutsättningar så att de allmänmedicinska specialisterna ska kunna ta huvudansvaret i den nära vården. Till exempel behöver antalet specialister i allmänmedicin öka vilket i sin tur är beroende av att göra allmänmedicinen till ett attraktivt karriärval. Förutom arbetsförhållanden och arbetsmiljö behövs förutsättningar för fortbildning och utvecklingsarbete. Även forskningsförutsättningarna i primärvården måste stärkas.

SLS och SFAM anser att propositionen är ett steg i rätt riktning för att skapa förutsättningar för en stärkt primärvård med ökad tillgänglighet, delaktighet och kontinuitet och vi anser därför att propositionen måste genomföras.

Tobias Alfvén, ordförande för Svenska Läkaresällskapet

Magnus Isacson, ordförande för Svensk Förening för Allmänmedicin och allmänläkare på Ekerö vårdcentral som drivs av Praktikertjänst